

COMIAT?

Gabriel Colomé,

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA A LA UAB,
PRESIDENT DEL GRUP MUNICIPAL SOCIALISTA
A L'AJUNTAMENT DE BARCELONA I MEMBRE
DEL CONSELL ASSESSOR DE LA FCE

26 de setembre de 1997. Divendres.

Migdia. Pasqual Maragall es dirigeix al Consistori i convidats en el marc històric del Saló de Cent per acomiadar-se com Alcalde. Són les 12h20. Maragall passa el relleu a Joan Clos. I tanca una aventura meravellosa de 15 anys.

Records intensos per haver estat testimoni en segon pla dels esdeveniments que portaren a aquesta escena final de Maragall al capdavant de Barcelona. Els fets que originaren la dimissió tenen a veure amb el Congrés de la federació socialista de Barcelona. Novembre 1996. Cloenda del Congrés.

La llista de la nova executiva de Barcelona ha tingut un escull insuperable. La no inclusió d'Ernest Maragall a la llista. La reacció de Pasqual serà sorprenent per la contundència: "Per la Mercè de l'any vinent Barcelona tindrà un nou Alcalde".

L'explicació cal cercar-la en la relació entre els dos germans. M'agrada pensar que tenen el mateix lligam que tenien en política John i Bobby Kennedy. *Band of Brothers*. Junts. Formen un tot. Un, no s'entén sense l'altre. Pasqual-Ernest. Ernest-Pasqual.

La relació sempre intensa, complexa i moltes vegades incompresa dels germans Maragall amb el partit i, sobretot, amb les estructures del partit. Partits-organització de caire clàssic que no cabien en la visió de la política de Maragall. Partit rígid, no. Partit flexible, sí. Partit vertical, no. Partit transversal, sí. El model del Partit Demòcrata, tan criticat. Curiós, ja que al final les primàries obertes s'han imposat com a model.

Per tant, el detonant de la dimissió és un conflicte entre el partit i l'Alcalde. Un clàssic en tota relació de poder sobre qui lidera què i amb qui.

Escoltar Maragall aquell divendres fent el repàs del final d'etapa, d'un Alcalde que té la satisfacció d'haver acomplert les fites fixades en un discurs de final de campanya a la Plaça de Catalunya el 1983, on l'alcalde-candidat també té un somni, com Martin Luther King. Té la visió de com voldria que fos Barcelona en el futur. 14 anys més tard pot afirmar amb orgull: Fet!

La relació sempre intensa, complexa i moltes vegades incompresa dels germans Maragall amb el partit i, sobretot, amb les estructures del partit. Partits-organització de caire clàssic que no cabien en la visió de la política de Maragall. Partit rígid, no. Partit flexible, sí. Partit vertical, no. Partit transversal, sí.

De la Barcelona grisa i deprimida post 23-F a la Barcelona de colors i optimista. De la Barcelona desdibuixada a la Barcelona Olímpica com a referència internacional. De la Barcelona de ciment i especuladora a la Barcelona verda i recuperada. De la Barcelona fracturada socialment a la Barcelona cohesionada. En definitiva, a la Barcelona de Maragall, que defineix el model Barcelona.

El discurs de comiat és un discurs clàssic de Maragall: idees, idees.

Thomas Jefferson, fundador del Partit Demòcrata, és el gran teòric de la democràcia americana. Per a ell, la base democràtica es construeix a partir del món local i amb aquests ciments tota l'estructura del sistema es pot edificar.

També per a Maragall, que afirma “una esperança recorre Europa i aquesta esperança es diu devolució, no revolució. Devolució de poder a la gent, als pobles, a les cultures, a les ciutats (...) Un altre nom d'aquest vent, d'aquest vent esperançat, és la igual dignitat de tots els governs elegits, i de tots els elegits, des dels diputats europeus fins als regidors, des del Consell Europeu fins al Consell Municipal i, m'atreviria a dir, en el futur fins al Consell de Districte quan sigui elegit. Igual dignitat de tots els governs elegits democràticament i de tots aquells que els formen”.

Devolució de poder a la gent i dignitat dels governs democràtics. Dues idees fixades el 1997 que continuen el seu recorregut fins els nostres dies. Vigència d'un debat sobre la democràcia i les formes que adopta i quin és el paper que ha de jugar el poble, el *demos*.

El següent tema és l'educació en les formes de practicar la política. Maragall diu, referint-se a l'oposició “Crec que aquests anys hem construït, es pot dir amb orgull i després d'un període llarg, una Corporació municipal que ha creat un estil, una escola i una tradició, una llei no escrita, com les angleses, que són les bones, la qual difícilment ningú no podrà vulnerar a partir d'ara. Una llei no escrita basada en el respecte, en la circumspecció,

Devolució de poder a la gent i dignitat dels governs democràtics. Dues idees fixades el 1997 que continuen el seu recorregut fins els nostres dies.

no en l'excés de retòrica i en la duresa i, al mateix temps, en l'amistat i la consciència dels interessos generals, la convicció que majoria i minoria han de col·laborar en aquelles coses que les superen per esdevenir fenòmens de ciutat”.

Aquesta llei no escrita, a l'anglesa, segueix fluint en les bancades del Plenari barceloní fins la data d'avui. Respecte, duresa i amistat. Les tres paraules que emmarquen les relacions entre els grups municipals i els seus servidors públics.

A Barcelona, com a tota ciutat on la misèria i la riquesa contaminen el seu territori, “la ciutat barreja, neteja i digereix diversitat i la converteix en diàleg i igualtat. Malauradament, no ho fa sense un llindar; no digereix problemes en dosis infinites. D'aquestes coses només en sabem dues o tres coses clares: una, que si la ciutat deixa de digerir, barrejar i posar en contacte, es bloqueja i decau; una altra, que si, al contrari, troba la força i l'enginy suficient per seguir empassant noves informacions per diferents que siguin, creix i s'enriqueix; i que la formulació d'actituds sobre aquesta matèria ha d'ésser molt cauta i molt previnguda perquè, altrament, accelera o exorbita aquests processos d'assimilació o d'atrinxerament defensiu i de bloqueig”. La ciutat, Barcelona, la passió *maragallana* en estat pur.

Maragall defineix el concepte *glocal* en dir “sapigüeu que quan arregleu un barri, esteu començant o contribuint a arreglar el món; que si Argèlia peta però el Raval s'arregla, hi ha esperances

per a Argèlia”. I continua “Hi ha moltes maneres de contribuir a fer que el món millori, però les ciutats hi poden contribuir arreglant-se i demostrant que les altres necessitats també es poden resoldre i això comença en els carrers concrets, en els barris”. Del barri al món. Del món al barri. De la macro a la micro política.

Quan avui es fa la lectura del text, que fou discurs emotiu, el lector queda sorprès i colpit per un paràgraf: “Segueixo demanant: la solitud extrema, la indigència, la demència senil i, en general, les malalties mentals només s’eradicaran si les ciutats són progressives i les nacions es deixen de grans luxes defensius i ornamentals i inverteixen en les estructures d’acollida idònies que són els barris de la ciutat progressiva”.

Maragall acaba el discurs amb una referència a la seva propera estada. “Bé, demà a les dotze seré al Campidoglio...” Roma.

Pasqual Maragall deixa l’alcaldia de Barcelona per tornar al seu origen acadèmic. Professor a la Universitat Autònoma de Barcelona abans de ser regidor el 1979, inicia una etapa de professor a la ciutat eterna. Professor de nou. Jubilat de la política.

Una estada que acabaria una any més tard quan torna a Barcelona per ser candidat a la Presidència de la Generalitat. Comença l’etapa de Pasqual Maragall, futur President de la Generalitat. Però aquesta és una altra història igual d’apassionant que la municipal. •

*Article basat en el discurs de comiat de l’Alcalde Pasqual Maragall, el 26 de setembre de 1997 (<http://www.pasqualmaragall.cat/media/0000001000/0000001370.pdf>)

Maragall defineix el concepte glocal en dir “sapiguen que quan arregleu un barri, esteu començant o contribuint a arreglar el món; que si Argèlia peta però el Raval s’arregla, hi ha esperances per a Argèlia”.